



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudců JUDr. Naděždy Treschlové a Mgr. Ondřeje Hrabce ve věci žalobkyně: X, bytem X, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 6. 2021, č.j. 10.01-000242/20-005,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- [1] Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalované ze dne 30. 6. 2021, č.j. 10.01-000242/20-005 (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým žalobkyni nebyl určen advokát k poskytnutí bezplatné právní služby dle ustanovení § 18c zákona č. 89/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o advokacii“).
- [2] Žalobkyně v podané žalobě výslovně uvedla tyto žalobní body: 1) nezákonnost postupu a napadeného rozhodnutí správního orgánu v předcházejícím správním řízení; 2) nesprávné posouzení právní otázky správním orgánem v předcházejícím správním řízení; 3) při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem, kdy to ovlivnilo zákonnost; 4) zmatečnost řízení před správním orgánem, spočívající mj. v nedostatku podmínek tohoto řízení před správním orgánem; 5) nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí správního orgánu, spočívající mj. v nedostatku důvodů, v nesrozumitelnosti, v neurčitosti, v existenci tzv. opomenutých důkazů, a v dalších vadách řízení před správním orgánem, které měly za následek

nezákonnost napadeného rozhodnutí správního orgánu a nezákonnost jeho postupu v daném řízení.

- [3] Namítala, že skutkové a právní závěry žalované jsou zcela vadné a vyznačují se svévolí a úmyslem žalované odepřít žalobkyni přístup k soudu, výkon spravedlnosti, rovné zacházení a způsobit žalobkyni nemajetkovou újmu a materiální škodu. Napadené rozhodnutí žalobkyně označila za nezákonné, nesprávné, v rozporu s právními předpisy a soudní judikaturou a rovněž za formalistické.
- [4] Žalobkyně dále v podané žalobě namítala, že žalovaná byla v daném řízení svévolně a protiprávně nečinná, když navíc ve svém rozhodnutí žalovaná ignorovala rozhodné skutečnosti, tvrzení a důkazy žalobkyně, jak je tato v souladu s platnou právní úpravou a předtištěným formulářem ČAK pro Žádost o právní službu pro fyzickou osobu. Dále uvedla, že výzva žalované k doplnění žádosti jí byla doručena až 26. 5. 2020, lhůta pro podání ústavní stížnosti však končila dne 30. 5. 2020. S ohledem na to, že žádost žalovaná obdržela již dne 29. 4. 2020, tak výzva doručená dne 26. 5. 2020 svědčí dle žalobkyně o nečinnosti a průtahích zaviněných žalovanou. Zdůraznila, že žádost podala na předtištěném formuláři, který obdržela od žalované, přičemž si nemohla být vědoma toho, že ji bude žalovaná vyzývat k doplnění její žádosti o specifikaci posledního rozhodnutí soudu, neboť daný formulář nevyžaduje a nevyžadoval po žalobkyni uvedení a specifikaci posledního rozhodnutí soudu formou čísla jednacího a názvem soudu, který ho vydal. Zákon o advokacii pak po žadateli také nevyžaduje, aby blíže konkretizoval či specifikoval poslední rozhodnutí soudu, naopak výslovně stanoví, že se žádost podává na předtištěném formuláři ČAK (srov. ustanovení § 18c odst. 2 zákona o advokacii). Žalobkyně tak v souladu s tímto ustanovením ve své žádosti uvedla popis věci. Dále žalobkyně namítala, že žalované muselo být známo, že žalobkyně hodlala podat ústavní stížnost, neboť žalobkyně ve formuláři neuvedla, že se jedná o probíhající řízení. Žalovaná dle žalobkyně jako právní profesionál musela vědět, že se nejedná o bezúspěšné uplatňování práva ani o bránění práva, protože žalobkyně byla oprávněna jako fyzická osoba podat ústavní stížnost ve smyslu ustanovení § 72 odst. 1 písm. a), odst. 3 a odst. 5, § 73 a § 75 zákona č. 183/1992 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“). Byla to však žalovaná, která svou nečinností zavinila, že žalobkyně nemohla podat svou ústavní stížnost včas, přitom dle ustanovení § 18c odst. 5 zákona o advokacii byla povinna rozhodnout o žádosti bez zbytečného odkladu.
- [5] Žalobkyně tak shrnula, že žalovaná aplikovala výklad pojmu bránění práva a bezúspěšné uplatňování práva v rozporu s platnou právní úpravou a soudní judikaturou. Rozhodnutím žalované bylo nepřipustně zasaženo do práv žalobkyně v rozporu s čl. 1, 3, 36 a 37 Listiny základních práv a svobod. Postup žalované pak byl dle žalobkyně v rozporu se zásadou legitimacy (čl. 2 odst. 2 Listiny) a se zásadou zákonnosti (ustanovení § 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů). Napadené rozhodnutí pak dle žalobkyně nemá všechny zákonem vyžadované náležitosti a je rovněž nicotné.
- [6] Žalovaná v písemném vyjádření k podané žalobě navrhovala její zamítnutí. Uvedla, že v dané věci šlo o žádost žalobkyně o určení advokáta „k zastoupení před Ústavním soudem“, aniž ovšem ve své žádosti specifikovala, jaké rozhodnutí hodlá ústavní stížností napadnout (nebo že by již před Ústavním soudem řízení o jí podané ústavní stížnosti probíhalo s uvedením spisové značky), a současně tvrdila v žalobě, že lhůta k podání ústavní stížnosti končila dne 30. 5. 2020. Uvedla, že v rámci procesu posouzení žádosti žalobkyně žalovaná sledovala osud souběžně probíhajícího soudního řízení vedeného u

Městského soudu v Praze pod sp.zn. 9A 92/2020, kde se žalobkyně domáhala zásahu soudu proti žalované žalobou proti nečinnosti ČAK stran rozhodnutí o podané žádosti ze dne 27. 4. 2020, když po vydání rozhodnutí žalované ze dne 30. 6. 2021 vzala žalobkyně tuto žalobu zpět a zdejší soud řízení zastavil. Žalovaná nejprve vyjádřila podezření, že dosud neznámá třetí osoba poskytuje žalobkyni právní služby spočívající v sepisu žalob, resp. zneužívá její procesní postavení a píše pro ni „žaloby pro žaloby“ a nikoli pro ochranu subjektivních veřejných práv žalobkyně.

- [7] Dále žalovaná uvedla, že žádost žalobkyně nesplňovala podmínky řádné žádosti, a proto byla žalobkyně vyzvána k jejímu doplnění. Tato výzva byla žalobkyni doručena dne 26. 5. 2020 (vložením do její poštovní schránky), neboť nedošlo k vyzvednutí u držitele poštovní licence (zásilka byla připravena k vyzvednutí od 12. 5. 2020). Žalovaný upozornila na to, že žalobkyně ve své vlastní žalobě vedené pod sp.zn. 9A 92/2020 výslovně prohlásila, že poslední úkon učinila dne 27. 4. 2020, čímž je dle žalované prokázáno, že na předmětnou výzvu nereagovala. Nečinná tak zůstala žalobkyně, nikoliv žalovaná.
- [8] Žalovaná dále uvedla, že napadené rozhodnutí stojí na jediném důvodu, a sice že ze strany žalobkyně se jedná o zřejmě bezúspěšné uplatňování práva dle ustanovení § 18c odst. 5 zákona o advokacii, protože žalobkyně ani na výzvu žalované svou neúplnou (nejasnou, nekonkrétní) žádost nedoplnila. Žalobkyně se dle žalované zřejmě domnívala, že jí žalovaná automaticky určí advokáta k poskytnutí právní služby a žalobkyně si s takto „blanketově“ (co do předmětu právní služby) určeným advokátem dojedná, proti jakému rozhodnutí bude advokát sepisovat a podávat žalobkyni poptávanou právní služby, a zastupovat ji v řízení před Ústavním soudem. Takový postup není dle žalované možný, protože rozhodnutí o určení advokáta k poskytnutí právní služby je svou podstatou uložením kontraktační povinnosti advokátovi; ovšem ten musí beze všech pochybností vědět, v jaké zcela konkrétní věci má žadatele zastupovat, tj. jaké či jaká rozhodnutí má napadnout ústavní stížností, protože v jiné věci není povinen právní službu poskytnout.
- [9] K argumentu žalobkyně, že jí byla výzva ze dne 6. 5. 2020 doručena až dne 26. 5. 2020 žalovaná odkázala na obsah doručky, ze které vyplývá, že tato byla držitelem poštovní licence připravena pro žalobkyni k vyzvednutí již dne 12. 5. 2020. Dále uvedla, že v případě formuláře žádosti se jedná o službu pro žadatele, protože ne každý má přístup k právním normám, zde k vyhlášce č. 120/2018 Sb., která v příloze uvedený formulář obsahuje. Dle žalované pak není pravda, že by žalobkyně ve své žádosti uvedla „popis věci“, neboť z data posledního rozhodnutí („zasláno 30. 3. 2020“) nelze dovodit, proti jakému či jakým rozhodnutí hodlá žalobkyně brojit ústavní stížností. Další žalobní námitky označila žalovaná za obecné a nekonkrétní.
- [10] Při ústním jednání před soudem konaném dne 12. 1. 2023 setrvala žalovaná na svých dříve uplatněných argumentech. Žalobkyně se bez omluvy nedostavila.
- [11] Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyloučily následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
- [12] Žalobkyně požádala žádostí ze dne 27. 4. 2020 o určení advokáta dle ustanovení § 18c zákona o advokacii k zastoupení v řízení před Ústavním soudem.
- [13] Výzvou ze dne 6. 5. 2020, č.j. 10.01-000242/20-002 byla žalobkyně žalovanou vyzvána k doplnění žádosti o specifikaci rozhodnutí, která jsou předmětem ústavní stížnosti (uvést

názvy soudů a čísla jednací rozhodnutí v řízení I. a II. stupně), a to ve lhůtě do 3 dnů od doručení výzvy. Na výzvu žalobkyně nijak nereagovala.

- [14] Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 30. 6. 2021, č.j. 10.01-000242/20-005, rozhodl předseda ČAK, že žalobkyni se advokát k poskytnutí bezplatné právní služby dle ustanovení § 18c zákona o advokacii neurčuje.
- [15] V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaná uvedla, že úlohou Ústavního soudu je ochrana ústavnosti (čl. 83 Ústavy). Podmínky pro podání ústavní stížnosti upravuje ustanovení § 72 zákona o Ústavním soudu, dle něhož je ústavní stížnost mimo jiné možno podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí o posledním procesním prostředku, který zákon k ochraně práva poskytuje; takovým prostředkem se rozumí řádný opravný prostředek, mimořádný opravný prostředek, vyjma návrhu na obnovu řízení, a jiný procesní prostředek k ochraně práva, s jehož uplatněním je spojeno zahájení soudního, správního nebo jiného právního řízení. Dále uvedla, že lhůta pro podání ústavní stížnosti je lhůtou propadnou a nelze ji prodloužit ani prominout její zmeškání. Žalobkyně v žádosti uvedla, že datum doručení posledního rozhodnutí soudu bylo dne 30. 3. 2020, neuvedla však ani blíže neoznačila toto poslední rozhodnutí soudu, resp. rozhodnutí o posledním procesním prostředku, který zákon k ochraně práva poskytuje, ač k tomu byla vyzvána výzvou ze dne 6. 5. 2021, čímž neprokázala jeho existenci. Ze strany žalobkyně se tak jedná o zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva dle ustanovení § 18c odst. 5 zákona o advokacii.
- [16] Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně.
- [17] Podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o advokacii: *„Ten, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani si nemůže zajistit poskytnutí právních služeb jinak (dále jen „žadatel“), má právo, aby mu Komora na základě jeho včasné žádosti určila advokáta k poskytnutí a) právní porady podle § 18a nebo b) právní služby podle § 18c.“*
- [18] Podle ustanovení § 18c zákona o advokacii: *„(1) Žadatel, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují, a který není ve věci, v níž žádá poskytnutí právní služby, zastoupen jiným advokátem nebo osobou podle § 2 odst. 2 písm. a), má právo, aby mu Komora určila advokáta k poskytnutí právní služby. V téže věci může být žadateli určen Komorou advokát pouze jednou; to neplatí, odmítne-li v této věci dříve určený advokát poskytnout právní služby z důvodů uvedených v § 19, nebo nastane-li situace uvedená v § 20 odst. 2.*
(2) Žádost o určení advokáta k poskytnutí právní služby lze podat pouze na formuláři. Žádost kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem obsahuje
a) popis věci, v níž by měla být právní služba poskytována, a
b) prohlášení žadatele, že jej ve věci, v níž je právní služba žádána, nezastupuje jiný advokát nebo osoba podle § 2 odst. 2 písm. a).
(3) Nejde-li o poskytnutí právní služby na náklady státu podle § 23 odst. 3, je žadatel povinen v žádosti podle odstavce 2 doložit, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů.

(4) *K žádosti musí být přiloženy doklady o výši příjmu žadatele a společně s ním posuzovaných osob za období 6 kalendářních měsíců předcházejících podání žádosti, jakož i doklady o jeho majetkových poměrech. Podrobnosti náležitostí žádosti včetně vzoru jejího formuláře a způsob prokazování příjmových a majetkových poměrů žadatele, jakož i rozsah údajů, které je žadatel povinen Komore sdělit, stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou.*

(5) *Komora určí advokáta k poskytnutí právní služby žadateli, který osvědčil splnění zákonných podmínek, bez zbytečného odkladu. Komora žádosti nevyhoví, jestliže jde o zneužití práva nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva.*

(6) *V rozhodnutí o určení advokáta Komora vymezí věc, v níž je advokát povinen právní služby poskytnout, jakož i rozsah těchto služeb. Komora může v rozhodnutí o určení advokáta stanovit i další podmínky poskytnutí právních služeb. Komorou určený advokát je povinen právní služby žadateli poskytnout za Komorou určených podmínek. To neplatí, jsou-li dány důvody pro odmítnutí poskytnutí právních služeb uvedené v § 19 nebo jde-li o zneužití práva, zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva, nebo nastane-li situace uvedená v § 20 odst. 2; v těchto případech advokát o důvodech neposkytnutí právních služeb bez odkladu písemně vyrozumí žadatele a Komoru. Určení advokáta Komorou nenahrazuje plnou moc vyžadovanou zvláštními právními předpisy k obhajobě toho, jemuž byl advokát Komorou určen, v trestním řízení nebo k jeho zastupování v jiném řízení. (...)*

[19] Předně je třeba odmítnout ty žalobní námitky, v nichž se žalobkyně omezila na obecné tvrzení o nezákonnosti napadeného rozhodnutí, nesprávném posouzení právní otázky, zmatečnosti, nepřezkoumatelnosti, neurčitosti, protiústavnosti, diskriminaci a dalších vadách napadeného rozhodnutí (blíže viz body [2], [3] a [5] tohoto rozsudku), neboť náležitě nerozvinula relevantní skutková tvrzení, z nichž by bylo zřejmé, v čem mají tyto vady žalobou napadeného rozhodnutí, jakož i řízení předcházející jeho vydání, spočívat. Jak vyložil rozšířený senát NSS v rozsudku ze dne 20. 12. 2005 č.j. 2 Azs 92/2005-58: „*Líčení skutkových okolností v žalobě proti rozhodnutí správního orgánu nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Žalobce je též povinen vyličit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami.*“

[20] Soud v této souvislosti považuje za důležité připomenout, že soudní přezkum správních rozhodnutí se v souladu s dispoziční zásadou odehrává v mezích určitě a přesně stanovených a tyto meze náleží stanovit žalobci. Soudní řád správní neumožňuje soudům provádět jakýsi „obecný přezkum“, tj. zabývat se každým jednotlivým procesním krokem správního orgánu a věnovat se všem jeho dílčím hmotněprávním úvahám. To by popíralo smysl institutu žalobního bodu. Soud přezkoumává jen to, proti čemu žalobce řádně brojí, tedy to, co konkrétně a výslovně zpochybnil jak uvedením skutečností, tak snesením právních argumentů. Tato konkretizace je pak důležitá nejen pro soud, ale i pro žalovaného jako druhou stranu sporu. Každá procesní strana by měla mít přiměřenou možnost uplatnit své argumenty za podmínek, které ji citelně neznevýhodňují v porovnání s protistranou (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2006, č.j. 1 Azs 244/2004-49). Jestliže tedy žalobkyně velmi obecně namítala výše uvedené vady napadeného rozhodnutí a zároveň nevylicila konkrétní skutkové děje, postupy či úvahy

správního orgánu, které by měly nasvědčovat předmětným pochybením, nevymezila reálný a alespoň minimální prostor, v rámci něhož by soud mohl takovou námitku jakkoli přezkoumat. Soud se proto dále zabýval jen zcela konkrétními žalobními námitkami.

[21] Žalobkyně dále namítala nedodržení lhůt při vyřizování její žádosti o určení advokáta, resp. že žalovaná byla v daném řízení svévolně a protiprávně nečinná.

[22] Soud se s touto námitkou neztotožnil, neboť lhůta pro vydání rozhodnutí dle ustanovení § 18c odst. 5 zákona o advokacii („bez zbytečného odkladu“) je lhůtou procesní, na jejíž uplynutí zákon neváže žádné právní důsledky pro věc samu. K tomu soud odkazuje na ustálenou judikaturu, kdy např. Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 22. 7. 2011, č.j. 9 A 128/2010-33 uvádí, že: *„nedodržení zákonem stanovené lhůty pro vydání rozhodnutí ze strany správního orgánu I. stupně nemůže být důvodem pro zrušení takového rozhodnutí. Uvedená lhůta je zcela jednoznačně lhůtou toliko pořádkovou a zákon s jejím zmeškáním spojuje pouze jediný důsledek, a tím je povinnost či možnost nadřízeného správního orgánu učinit opatření proti nečinnosti (§ 80 odst. 1, 3 správního řádu). Z ustanovení § 80 odst. 3 správního řádu také vyplývá, že po uplynutí lhůt pro vydání rozhodnutí může žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti podat účastník řízení. Této možnosti nicméně žalobce nevyužil.“* Městský soud v Praze poté v rozsudku ze dne 23. 11. 2017, č.j. 5 A 153/2017-36, uvádí, že: *„(...) lhůty k vydání rozhodnutí dle § 71 správního řádu jsou podle ustálené judikatury lhůtami pořádkovými, s jejichž marným uplynutím zákon automaticky nespojuje žádné negativní následky; i po jejich uplynutí lze ve věci vést správní řízení a vydat rozhodnutí. Přestože je tedy zmeškání pořádkové lhůty stanovené zákonem k vydání rozhodnutí, jakož i neefektivní vedení správního řízení vadou řízení, není je možno považovat za podstatná porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, která by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Bez dalšího proto nedodržení lhůty ani neefektivnost vedeného řízení nepředstavuje důvod ke zrušení napadeného rozhodnutí soudem.“*

[23] Lhůta pro vydání rozhodnutí je tedy svou povahou lhůtou pořádkovou a samotné nedodržení této lhůty nemůže být důvodem pro zrušení správního rozhodnutí. Porušení lhůty může být titulem pro náhradu škody nebo nemajetkové újmy podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím, nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů. V určitých případech by porušení lhůty pro vydání rozhodnutí mohlo vést k jiným řízením (podání žaloby proti nečinnosti dle ustanovení § 79 a násl. s.ř.s. nebo žaloby zásahové dle ustanovení § 82 a násl. s.ř.s.).

[24] Měla-li tedy žalobkyně v průběhu řízení za to, že je žalovaná při vyřizování její žádosti nečinná, mohla využít výše nastíněných možností k odstranění této tvrzené nečinnosti. Ostatně žalobkyně takto skutečně postupovala, když k Městskému soudu podala dne 24. 8. 2020 žalobu na ochranu proti nečinnosti žalované v řízení o její žádosti ze dne 27. 4. 2020. Podáním ze dne 17. 8. 2021 vzala žalobkyně žalobu v plném rozsahu zpět s odůvodněním, že žalované dne 30. 6. 2021 vydala (pozn. soudu: nyní projednávanou žalobou napadené) rozhodnutí o její žádosti. Usnesením ze dne 30. 9. 2021, č.j. 9A 92/2020-49, bylo řízení o žalobě zastaveno a zároveň byla žalobkyni přiznána náhrada nákladů řízení. Devátý senát v tomto usnesení dospěl k závěru, že *„v projednávané věci bylo rozhodnutí o žádosti žalobkyně ze dne 27. 4. 2020 vydáno nikoli bez zbytečného odkladu, ale až po podání žaloby dne 30. 6. 2021, tudíž žalovaná byla v době podání žaloby nečinná, neboť o žádosti nerozhodla v zákonné lhůtě a její nečinnost odpadla až v průběhu soudního řízení.“* Žalobkyně tedy

důvodně využila prostředek k odstranění nečinnosti žalované v řízení o její žádosti. Soud se proto již nečinností žalované zabývat nemůže, neboť ta byla předmětem žaloby v jiném soudním řízení. Zaměří se proto pouze na posouzení zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí.

- [25] Předmětem soudního přezkumu je totiž rozhodnutí žalované ze dne 30. 6. 2021, kterým nebylo vyhověno žádosti žalobkyně ze dne 27. 4. 2020 o určení advokáta k bezplatné právní službě dle ustanovení § 18c zákona o advokacii. Důvodem nevyhovění žádosti byla skutečnost, že žalobkyně ve své žádosti uvedla pouze datum doručení posledního rozhodnutí soudu (k čemuž došlo dne 30. 3. 2020), aniž by toto rozhodnutí blíže označila, což neučinila ani na výzvu žalované ze dne 6. 5. 2020. Žalovaná proto žádost žalobkyně vyhodnotila jako zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva podle ustanovení § 18c odst. 5 zákona o advokacii.
- [26] Soud ze správního spisu zjistil, že v dané věci žalobkyně podala žádost o určení advokáta „*k zastoupení před Ústavním soudem*“. Toto „*oprávnění*“ podat ústavní stížnost ze strany žalobkyně jakožto fyzické osoby bylo nepochybně žalované známo, nicméně z níže uvedených důvodů nemohlo být dle soudu žádosti žalobkyně o určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby vyhověno. Žalobkyně totiž ve své žádosti uvedla pouze, že datum posledního rozhodnutí soudu bylo dne 30. 3. 2020, aniž toto rozhodnutí jakkoliv dále konkretizovala. Žalovaná se pak pokusila tuto vadu žádosti „*zhojit*“ a vyzvala žalobkyni výzvou ze dne 6. 5. 2020 k jejímu doplnění. Tato výzva byla žalobkyni doručena dne 26. 5. 2020 (vložením do její poštovní schránky). Žalobkyně na ni však vůbec nereagovala.
- [27] Soud v této souvislosti považuje za nutné zdůraznit, že smyslem určení advokáta není zajištění generálních právních služeb pro všechna řízení, jejichž účastníkem má žadatel v úmyslu se stát. Tento institut má naopak zajistit „*bezplatný přístup k právní pomoci (v jedné individuální věci) těm účastníkům řízení, kteří ji v konkrétní životní situaci skutečně potřebují a nemohou si ji sami dovolit,*“ jak například shrnul Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 24. 11. 2021, č.j. 2 As 159/2021-105. Proto dle soudu lze v nyní projednávané věci aprobovat úvahu žalované, že advokáta k poskytnutí právní služby nelze určit automaticky a „*blanketově*“ (co do předmětu právní služby), jelikož rozhodnutí o určení advokáta k poskytnutí právní služby je svou podstatou uložením kontraktační povinnosti advokátovi, a proto ten musí beze všech pochybností vědět, v jaké konkrétní věci má žadatele zastupovat, tj. v daném případě jaké konkrétní rozhodnutí má napadnout ústavní stížností.
- [28] Lze proto shrnout, že žalobkyně žalované nedostatečně sdělila informace, které měla uvést v žádosti podle ustanovení § 18c odst. 2 písm. a) zákona o advokacii. Zákon v tomto ustanovení požaduje po žadateli, aby v žádosti uvedl „*popis věci, v níž by měla být právní služba poskytnuta.*“ Tomuto požadavku ostatně odpovídá bod III. formuláře „*Žádost o právní službu pro fyzickou osobu*“, na němž žalobkyně podala svou žádost. V tomto bodu nazvaném „*Údaje týkající se věci, jež je předmětem žádosti o určení advokáta k poskytnutí právní služby*“, má žadatel upřesnit, k jakému účelu žádá o určení advokáta. Žalobkyně v této části formuláře obsahující popis věci uvedla, že datum posledního rozhodnutí soudu je dne 30. 3. 2020, přičemž proti němu hodlá podat ústavní stížnost. Takový popis věci soud považuje za nedostatečný a nekonkrétní, aby na jeho základě mohla žalovaná rozhodnout o určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby.

- [29] Tím spíše toto musí platit s ohledem na to, že žalovaná žalobkyni vyzvala k doplnění její žádosti tak, aby o ní mohla rozhodnout. Žalované tedy nelze vytýkat svévoli či formalismus, neboť se v řízení snažila vady podané žádosti, samozřejmě ve spolupráci se žalobkyní, odstranit. K námitce žalobkyně, že jí byla výzva ze dne 6. 5. 2020 doručena až dne 26. 5. 2020, lze odkázat na doručenkou založenou ve správním spise, ze které vyplývá, že zásilka obsahující předmětnou výzvu byla připravena k vyzvednutí pro žalobkyni již dne 12. 5. 2020. Soudu je však z úřední činnosti známo, že žalobkyně si zásilky nevyzvedává. Vyzvedla-li by si žalobkyně tuto výzvu dne 12. 5. 2020 či kdykoli v úložní době, a reagovala-li by na ní uvedením názvu soudu a čísla jednacího rozhodnutí (pozn. soudu: což soud nepovažuje za nijak náročný úkon ani pro právního laika), jak byla žalovanou vyzvána, pak by žalovaná nepochybně měla dostatek času pro vydání rozhodnutí o určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby k podání případné ústavní stížnosti. K takové situaci však v daném případě nedošlo, neboť žalobkyně na výzvu ani po jejím doručení dne 26. 5. 2020 nereagovala.
- [30] Soud tak dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, neboť žalobkyně v souladu s ustanovením § 18c odst. 5 zákona o advokacii neosvědčila splnění zákonných podmínek pro určení advokáta k poskytnutí právní služby, neboť neoznačila rozhodnutí, které chtěla ústavní stížností napadnout, tj. nesdělila v žádosti žalované potřebné informace (a tyto ani na výzvu nedoplnila), které měla povinnost uvést dle ustanovení § 18c odst. 2 písm. a) zákona o advokacii.
- [31] Ze všech shora uvedených důvodů proto soud neshledal žalobu důvodnou a podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu zamítl.
- [32] Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a žalované žádné náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 12. ledna 2023

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu